Cena numeru 20 mk.

Nr. 160. Wilno, Wtorek 6 grudnia 1921 r. Rok. I.

SŁOWO WILEŃSKIE

Wychodzi codziennie, z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych, o g. 4-ej pop.

Adres Redakcji i Administracji: WILNO, JAGIELLOŃSKA 10, m. 3. Telefon 536. || Redakcja otwarta od 9-ej rano do 2-giej po południu. Administracja: od 9-ej rano do 3-ej pop.

PRENUMERATA: Miesięcznie z odbiorem w Administracji mk. 400. Z dostarczeniem do domu lub przesyłką poczt. mk. 450 || CENA OGŁOSZEŃ: Za wiersz petitowy jednoszpaltowy: przed tekst. 150 mk. pol., za tekst. 70 mk.; w tekście 200 mk. Reklamy za wiersz 150 mk.

Żołnierze!

Rok temu, gdy nasza armja kończyła zwycięski swój pochód ku wschodowi, pędząc przed sobą złamanego nieprzyjaciela, wypadło nam w udziale oddzielić się od naszych towarzyszów dla odzyskania naszej drogiej Ojczyzny, utraconej podczas niepowodzeń na froncie.

Wytrwaliśmy potem długi rok w bardzo ciężkich moralnych warunkach. Chrzczono nas po świecie wiernych sztandarowi żołnierza, mianem buntowników, bandytów, gwałcicieli prawa. Otoczono nas podejrzliwą kontrolą, starając się w zaciętem uprzedzeniu dowieść, że my — wojsko, złożone prawie wyłącznie z ochotników tego kraju, którzy już dwa lata przelewali krew swoją, broniąc go od najazdu, sami jesteśmy najeźdźcami, łamiącymi prawa ludzkie i boskie.

Ciężki rok dla was, ciężki rok dla mnie!

Głęboko przeświadczeni o słuszności sprawy, którą broniliśmy, wytrwaliśmy jednak wiernie i spokojnie przy swym obowiązku, dając możność swym współobywatelom, znękanym wojną i najazdami, zorganizować swą Ojczyznę, wprowadzając ład i porządek i zmniejszając ruinę powojenną, odetchnąć swobodniej i wreszcie rozważnie i sumiennie zastanowić się i rozstrzygnąć dalsze losy swojej ziemi.

ŻOŁNIERZE! Dziękuję za roczną ciężką pracę, dziękuję za zrozumienie obowiązków swoich, jako żołnierza i obywatela kraju, i dziękuję Wam, jako Wasz Wódz i obywatel tej ziemi.

Dla warunków natury ogólno-politycznej opuszczam na razie Ziemię Wileńską i Was. Żegnając Was nie wątpię, że nadal będziecie szczytnie pełnić obowiązki swoje, i chcę wierzyć, że gdy spotkamy się znowu przy wspólnej pracy, spotkamy się jako przyjaciele, którzy niejedną ciężką chwilę razem przeżyli, razem przecierpieli i — daj Boże! — razem zwyciężyli.

LUCJAN ŻELIGOWSKI

Generał i Naczelny Dowódca Wojsk Litwy Środkowej.

Wystawa głodu w Moskwie.

Łyko, kora drzewna i szczaw koński na honorowem miejscu.

RYGA (W.A.P.). W ogromnym gmachu dawnego magazynu „Miur i Miurylis" na Piotrówce została urządzona obecnie wystawa głodu.

Honorowe miejsce na wystawie zajmują tego rodzaju jadalne produkty, jak łyko, kora, szczaw koński i t. d. Dalej kilka witryn demonstruje urodzaj. Więc urodzaj oziminy—kilka cienkich kłosów wagi kilku gramów i to jest urodzaj z kwadratowego sążnia najurodzajniejszego kawałka ziemi z nad Wołgi.

Następnie różne gatunki chleba, więc placek z żołędzi, coś czarnego, przypominającego swoim wyglądem suszony grzyb.

Znajduje się tam i cała kolekcja różnych gatunków chleba, a więc chleb z otrębi z domieszką gliny, chleb z liści bez domieszki mąki wogóle.

Cała wystawa robi przygnębiające wrażenie.

Katastrofa kolejowa w Mostach.

(WAP) Pociąg pośpieszny № 804 zdążający w nocy z dn. 4 na 5 grudnia z Wilna do Warszawy wjechał na stacji Mosty na niewłaściwe tory, wskutek wadliwego ustawienia zwrotnicy. Nastąpiło zderzenie z stojącemi na torach wagonami. Parowóz i kilka pierwszych wagonów wyskoczyło z szyn. Ofiar w ludziach niema; szkoda materjalna duża. Bliższych szczegółów brak.

Sowiety się zbroją.

Z Moskwy donoszą, że Trocki wydał rozkaz wzmożenia wyrobu amunicji. Produkcja fabryk broni w Tule i Liestrorżaku doszła do 60 proc. produkcji przedwojennej. Zostały przedsięwzięte środki w celu zwiększenia artylerji ciężkiej.

——

Wydalenie Ukraińców z Austrji i Czech.

LWÓW. Donoszą z Wiednia, że w związku z ostatniemi zaburzeniami władze wydały wielu Ukraińcom nakaz, aby bezzwłocznie opuścili miasto. Rząd Petruszewicza wstawił się za wydalonymi, lecz interwencja pozostała bez rezultatu. Jak donoszą z Pragi, rząd czeski ma zamiar przeprowadzić analogiczną akcję.

Przymierze angielsko-japońskie.

„Daily Chronicle" podaje wiadomość, że w Waszyngtonie odbywały się nieoficjalne dyskusje pomiędzy delegatami japońskimi, amerykańskimi i angielskimi w sprawie unieważnienia traktatu angielsko japońskiego. Nie doszło jeszcze do ostatecznego porozumienia, podobno jednak Japonja jest gotowa zgodzić się na zmianę traktatu na umowę.

—s—

Katastrofa w Chełmie.

CHEŁM. 3 XII. O godz. 5 po pcł. pękło w tutejszej elektrowni koło rozpędowe, grzebiąc w gruzach część gmachu i dynamo-maszynę. Straty miljonowe.

—s—

Rząd litewski i gruga Łastowskiego przeciwko wyborom do Sejmu.

Nieufność Litwinów względem sprawy białoruskiej

KOWNO (W.A.P.). Jak wiadomo, rząd litewski osiągnął całkowite porozumienie z grupą Łastowskiego w Kownie w sprawie wspólnego przeciwdziałania akcji wyborczej na terenie Wileńskim. Jeden z przedstawicieli rządu w rozmowie z redakcją „Echa" oświadczył, że zainteresowanie się rządu sprawą białoruską wypływa nietylko z konieczności wejścia w bliski kontakt z Białorusinami w związku z głosowaniem w Wileńszczyźnie, ale również w celu postawienia sprawy białoruskiej na porządku dziennym w całej rozciągłości. Rząd litewski stawia sobie za zadanie wejście w porozumienie z temi białoruskiemi ugrupowaniami politycznemi, które działając na terytorjum Wileńszczyzny i Grodzieńszczyzny stoją na stanowisku federacji albo z Litwą albo z Polską lub wreszcie z Rosją Sowiecką. Ponieważ stosunki pomiędzy temi grupami nie zostały dotychczas skrystalizowane i nie uczyniła nawet tego konferencja w Pradze, dlatego rząd litewski do sprawy białoruskiej przystępuje z całą ostrożnością.

—s—

Powołanie kobiet do powszechnej służby wojskowej.

RYGA (W.A.P.). Według informacji „Paeraleht" estoński minister wojny opracował nowy projekt obrony państwowej, na mocy którego mobilizacji podlegają również kobiety w wieku od 18—41 roku życia. Kobiety bezdzietne w czasie wojny spełniać będą odpowiednie ich przygotowaniu prace.

——

Wileńszczyzna pod rządami gen. Żeligowskiego.

(Bilans roczny działalności T. K. R.).

Działalność Wydziału Pracy i Gł. Inspekcji Pracy.

III.

(W. A. P.). Według informacyj, otrzymanych od Pana Dyrektora Dep. Pracy i Komunikacji, cały teren Litwy Srodkowej na zasadzie dekretu o Inspekcji Pracy podzielono na dwa obwody. Inspekcje Pracy 1-go i 2-go obwodu stały na straży przepisów, dekretów i rozporządzeń, regulujących kwestję pracy i jej ochrony. W pierwszym więc rzędzie przestrzega ściśle wykonywania przepisów o 8-godzinnym dniu pracy, który w przemyśle jest już bezwzględnie zastosowany, zastosowanie go w handlu będzie kwestją dni najbliższych po porozumieniu się z Departamentem Spraw Wewnętrznych. Ilość zażegnanych na podstawie interwencji inspektorów pracy zatargów strejkowych osiągnęła cyfrę 24, pojedyńczych zatargów 320. Skuteczna działalność inspektorów pracy zyskuje sobie niemal z dniem każdym zaufanie. To też zarządzenia i przepisy inspektorów pracy znajdują naogół w społeczeństwie posłuch tak, że tylko w rzadkich wypadkach uciekać się trzeba do nakładania kar i wymuszania posłuchu dla władzy.

Rozwój związków zawodowych.

Dekret o pracowniczych związkach zawodowych Nr. 172 nakłada obowiązek rejestracji tych związków i kontroli ich działalności na Głównego Inspektora Pracy. Wogóle zarejestrowano dotąd związków zawodowych pracowniczych 63 o ilości około 35,000 członków, w czem 31 związków zawodowych chrześcijańskich, zogniskowanych w Centrali Chrześcijańskich Związków Zawodowych i 16 klasowych związków zawodowych, zogniskowanych w Centralnem Biurze Klasowych Związków Zawodowych. Cyfry te wskazują na duży rozmach w kołach robotniczych i dużą świadomość znaczenia wszelkiej organizacji. Ruch w kierunku ujęcia życia zawodowego w pewne ramy organizacyjne, wszczęty dawniej, wzmożył się dopiero w ciągu ostatniego roku. Kontrola nad związkami zawodowemi, powierzona Głównej Inspekcji Pracy, spoczywa w rękach kierownika od działu prawno-społecznego, który również udziela porad prawnych tak organizacjom robotniczym, jak też pojedyńczym robotnikom oraz kooperatywom wytwórczym.

Kasa Chorych.

Zorganizowana na zasadzie dekretu Nr. 189 o obowiązkowem ubezpieczeniu na wypadek choroby, Kasa Chorych m. Wilna i Nowej Wilejki otwartą została w dniu 25 października 1921 roku i przystąpiła z tym dniem do pełnienia obowiązków względem ubezpieczonych. W pracy swej Kasa Chorych natrafia na wiele trudności wśród mas robotniczych jak i ogółu pracodawców. Objaw ten jest przejściowym, z czasem tak pracownicy, jak i pracodawcy przekonają się o wartości tej placówki i nie dadzą jej upaść.

Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy.

Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy rozpoczął swą działalność w początkach maja b. r. Rezultaty jego pracy od tego czasu wśród ciężkich warunków wyrażają się w następujących cyfrach, poszukujących pracy było do dn. 1 listopada r. b. ogółem 4,003 osób, uzyskało pracę 1,008 osób.

Wydział Pracy.

Wydział Pracy zorganizował kooperatywę wytwórczą piekarzy z pośród zdemobilizowanych, kooperatywę wytwórczą krawców, oraz kooperatywę stolarzy. Wspomniane kooperatywy rozwijają się nadzwyczajnie i już teraz przedstawiają bardzo ważne placówki ekonomiczne i narodowe. Kooperatywa piekarzy zwłaszcza, złożona wyłącznie z samych zdemobilizowanych, może posłużyć za przykład energicznego i konsekwentnego zdążania do celu bez względu na piętrzące się w drodze trudności. Zacząwszy z kapitałem 100,000 mk., jako zapomogą zwrotną Dep. Pracy, rozporządzają dziś po trzechmiesięcznej zaledwie działalności dużemi sumami i rozszerzają przedsiębiorstwo. Później od tej, zorganizowana kooperatywa wytwórcza krawców także w dużej części ze zdemobilizowanych ograniczyła początkowo swą pracę dla wyrobu ubrań męskich, dziś nosi się z myślą rozszerzenia zakładu i zorganizowania także wyrobu ubrań kobiecych.

Jako jeden z dalszych wysiłków Wydziału Pracy do zmniejszenia bezrobocia i zatrudnienia zdemobilizowanych uważać należy zorganizowany przez Wydział Pracy Związek Posłańców w Wilnie, obecnie w trakcie reorganizacji.

Normowanie płac zarobkowych.

Celem zmniejszenia ilości zatargów strajkowych przystąpił Wydział Pracy do organizacji Komisji do badania zmian kosztów utrzymania rodziny pracowniczej, złożonej z 4-ch osób. Misja ta, obecnie w stadjum organizacji, przystąpi w najbliższych dniach do pracy. Myślą przewodnią Wydziału Pracy przy tworzeniu tej Komisji jest możliwe ograniczenie zatargów strejkowych, wynikających na tle ekonomicznem, do minimum przez wprowadzenie automatyczne regulacji płac. Doświadczenia tego rodzaju w Polsce wydały dobre rezultaty, a orzeczenia Komisji przyjmowane były zwłaszcza ze strony robotników bez żadnych zastrzeżeń.

Pozatem Wydział Pracy przygotowuje dekret o załatwianiu zatargów zbiorowych między robotnikami a pracownikami rolnymi, dekret o komisjach rozjemczych, pośredni udział w pracach komisji kontrolującej bierze personel urzędów państwowych Litwy Środkowej pod przewodnictwem Jego Ekscelencji księdza Biskupa Bandurskiego.

Zasłużona nagroda.

Kalumniator Zamorski został obity przez ppor. 5 pp. leg.

WARSZAWA. Onegdaj w godzinach rannych, przechodzącego ulicą posła Zamorskiego znieważył p. Jerzy Rokossowski, podporucznik 5-go pułku piechoty leg. i wręczył kartę wizytową.

Dookoła wyborów.

(W.A.P.) **Komisarze Okręgowi.** Generalny Komisarz Wyborczy p. Zabierzowski oświadczył naszemu współpracownikowi, że zgodnie z ordynacją wyborczą, zostali już zamianowani Okręgowymi Komisarzami Wyborczymi: W Okręgu 10 tym (Lida) p. Mieczysław Rejchel, w Okr. II (Wasiliszki) p. Antoni Przybytko, w Okr. 12 (Brasław) p. Aleksander Żyłko.

Na wniosek tegoż Kom. Gen. przez Prezesa Tymczasowej Komisji Rządzącej zostali mianowani Okręgowymi Komisarzami Wyborczymi: na Okr. 2 (Święciany) p. Karol Soroko, na Okr. 3 (Komaje pow. Święciański) p. Zygmunt Łotoczko, na Okr. 4 (Oszmiana) p. Leon Odyniec, Okręg 5 (Troki) p. Eugenjusz Paszkiewicz, Okr. 7 (Wilno pow.) p. Bolesław Wąckowicz, Okr. 9 (Wilno miasto) prof. p. Władysław Zawadzki.

Na Przewodniczącego Komisji Okręgowych, zgodnie z wnioskiem Prezesa Izby Kasacyjnej w Wilnie, zostali przez. Prezesa Tymczasowej Komisji Rządzącej powołani: w powiecie Lidzkim na Okr. 10 Sędzia Pokoju p. Klemens Hegemayer, na Okr. II Sędzia Pokoju p. Rakusa-Suszczewski, w powiecie Brasławskim na Okr. 12 p. Michał Pizani.

W powiatach Lidzkim i Brasławskim projektowany jest podział na obwody głosowania w ten sposób, iż Okręg 10 podzielony zostanie na 28 obwodów, Okręg II—na 34 obwody i Okręg 12—na 20 obwodów.

O porządki podczas wyborów.

(WAP). Generalny Komisarz Wyborczy, p. Zabierzowski, odbył w dniu wczorajszym konferencję z Komendantem Policji na wojew. Nowogródzkie i z Głównym Komendantem Policji w Wilnie, na której ustalono, w związku z wyborami, następujące sprawy:

a). zapewnienia całkowitego bezpieczeństwa organom wyborczym;

b) zapewnienia swobody i nieskrępowania agitacji przedwyborczej w ten sposób, aby Policja zupełnie się w te sprawy nie wdawała, występując jedynie w razach zakłócenia porządku i bezpieczeństwa;

c). nie czynienia żadnego nacisku ani przymusu na ludność w sensie skłonienia lub powstrzymania udziału w wyborach;

d). wzmocnienia nadzoru nad elementami, które przez gwałtowne występowanie mogłyby przeszkodzić normalnemu biegowi postępowania wyborczego.

Na tejże konferencji omawiano środki zabezpieczenia urn i lokali wyborczych w dniu głosowania (art. 55 i 56 ordynacji wyborczej).

Dążenia Komisarza Generalnego są skierowane do utworzenia na ten dzień przy Komisjach Obwodowych Straży Obywatelskiej.

Dzień polityczny.

Poseł łotewski u Naczelnika Państwa.

WARSZAWA. (Pat.) 3 XII odbył się w Belwederze z zachowaniem zwykłego ceremonjału akt wręczenia Naczelnikowi Państwa listów, uwierzytelniających przez posła łotewskiego Nuksa. W przemowie zaznaczył Nuks, że oba kraje dawały niejednokrotnie dowody zgodnego porozumienia i sympatji. Łotwa pamięta wysiłki wspólne, zmierzające do utrzymania pokoju, jak również gorące walki o oswobodzenie terytorjum, w których to walkach Polska udzieliła braterskiego poparcia. W odpowiedzi Naczelnik Państwa podkreślił, że miło było słyszeć, iż naród łotewski zachował w pamięci wspólne walki o wolność. Udział, jaki Polska brała w oswobodzeniu Łotwy, mam nadzieję, że pozostanie trwałą podstawą coraz bardziej przyjaznych stosunków sąsiedzkich. Opuszczającego Belweder posła żegnała publiczność z objawami sympatji.

*

Rozporządzenie o dowodach osobistych.

Minister Spraw Wewnętrznych rozesłał do wojewodów okólnik, zawierający instrukcję w przedmiocie zaopatrywania obywateli Rzeczypospolitej Polskiej w dowody osobiste oraz kontroli tychże dowodów—do czasu uchwalenia przez Sejm projektu ustawy o dowodach osobistych, któraby usunęła chaos, tworzony przez różnorodność przepisów, obowiązujących na terenie Rzeczypospolitej. W myśl tej instrukcji każdy dowód osobisty winien być zaopatrzony w fotografję właściciela, potwierdzoną jego własnoręcznym podpisem, oraz okrągłą pieczęcią władzy, dowód wystawiającej. Dowody te winny być wydawane tylko tym obywatelom, których przynależność do państwa polskiego zostanie stwierdzoną i nie podlega żadnej wątpliwości. Osobom, których obywatelstwo polskie z jakichkolwiek powodów nie może być stwierdzonem w danej chwili, należy wydawać terminowe dowody osobiste.

Obywatele Państwa Polskiego, ubiegający się o wydanie dowodu osobistego, winni udowodnić: a) swoje obywatelstwo polskie i b) tożsamość swojej osoby. Paszporty, karty legitymacyjne, kartę identyczności i t. p. dokumenty osobiste, wystawione przez b. władze okupacyjne i zaborcze mogą służyć za podstawę do otrzymania dowodu osobistego — przy równoczesnem ich urzędowem skasowaniu. To samo dotyczy tymczasowych dowodów osobistych, wydanych dotąd obywatelom Państwa Polskiego przez organy władz komunalnych lub policyjnych. Tytułem zwrotu kosztów należy od petentów pobierać za każdy dowód osobisty kwotę 140 mk.

KORESPONDENCJA Z KRAJU.

Niemenczyn, dn. 30. XII. 21.

Odbyło się zebranie mieszkańców miasteczka i bliższych wsi w lokalu Z. B. K., zwołane przez tę instytucję, na którem wybrano miejscowy Zarząd Z. B. K. w osobach p.p.: ks. Michniewicza, W. Michnowiczowej, S. Maszczyka, A. Borkowskiego, P. Szulca, ks. Wołodkowicza, J. Borkowskiego, A. Walentowicza, M. Michnowicza, Runiewiczowej i A. Sawlewicza.— Prezesem Zarządu został ks. Michniewicz, wicepr. p. Maszczyk, sekretarzem p. Borkowski, skarbnikiem ks. Wołodkowicz i bibliotek. p. W. Michnowiczowa.

Zadaniem Zarządu będzie kierowanie oświatą oraz pracą Zw. Bezp. Kraju w gminie Niemenczyńskiej.

Zasługuje na uwagę i uznanie współdziałanie miejscowego społeczeństwa, które w zrozumieniu ważności momentu dało wyraz dobrej woli i jęło się pracy nad uświadomieniem i przygotowaniem nieuświadomionych współobywateli, by zwiększyć szeregi czuwających i w razie potrzeby módz skutecznie się bronić. R.

Przyjaciół naszych prosimy o nadsyłanie nam korespondencyj z życia prowincji.

Lida, dn. 28 listopada.

Nasz Lidzki powiat dotychczas nie przyjmował udziału w całej akcji wyborczej, która się blizko rok ciągnie w Litwie Środkowej. Lecz ludność wypowiada się jasno i otwarcie: „My chcemy do Polski należeć". Ale tego jest mało, gdyż drogiem jest nam Wilno! Wilno Litwinom nie oddamy, my chcemy do Polski pójść, wiodąc ze sobą Wilno! Rok temu pod proporcami gen. Żeligowskiego pułk synów ziemi Lidzkiej—Lidzki pułk strzelców zaszczytnie się odznaczył w tej akcji wyzwolenia Wilna, a dzisiaj my wszyscy pójdziemy głosować, by nie tylko Lidzki ale i powiaty Wileński, Oszmiański, Trocki, Święciański i Brasławski do Polski należały, gdyż tego wymaga dobrze zrozumiały interes ludu polskiego. Przyjeżdżał tu do nas p. Grabski od stronnictwa bardzo podobno silnego—narodowych demokratów, aby nas oświecać jak mamy głosować, radził głosować na to stronnictwo i wielu na razie przekonał. Lecz myśmy się w krótce dowiedzieli, że kto głosuje na to stronnictwo, to oddaje sprawę ludu naszego w bardzo złe ręce, gdyż okazuje się, że ten pan Grabski z rozkazu stronnictwa oddał w ręce bolszewików zdobyty w jesieni zeszłego roku przez nasze wojsko Mińsk, a z tegoż stronnictwa p. Paderewski chciał takiż z Wilna zrobić prezent Litwinom, a na naszego gen. Żeligowskiego się śmiertelnie obraził za to, że ten z naszymi lidzianami Wilno Litwinom odebrał.

Zbyt dobrze jest nam znana sprawa Mińska i jego oddania, gdyż nie jednego krewni w tem mieście z racji p. Grabskiego dostali się w szpony bolszewików, nie omieszkano też p. Grabskiemu tego przypomnieć. Bardzo się to jemu nie podobało.

Wielu się teraz otworzyły oczy na działalność p. Grabskiego i jego stronnictw. Zdaje się, że drugi raz nie przyjedzie, gdyż miejsca u nas niema dla członków stronnictwa, które Mińsk oddało bolszewikom i oddać chciało Wilno Litwinom. Tylko stronnictwo, które uczciwie sprawy ludowej broni, może mieć u nas powodzenie, a takiem jest Stronnictwo Ludowe. Wiemy, że to stronnictwo nie da szkalować świetlanego imienia Naczelnika Państwa, wiemy, że ono doprowadzi do dania ziemi ludowi, ono uczyni Polskę prawdziwie demokratyczną, za niem też radzimy głosować.

Chłop z pod Lidy.

Z POLSKI.

Wyrok w sprawie komunistów.

ŁÓDŹ. (Pat.) W procesie przeciwko komunistom sąd po naradzie ogłosił wyrok, na mocy którego skazani zostali główni winowajcy: Birnbaum, Barcik, Sawicki, Reznik na 8 lat ciężkiego więzienia, 6 innych na 6 lat ciężkiego więzienia, reszta oskarżonych częściowo na 4, częściowo na 2 lata ciężkiego więzienia. Uniewinnionych zostało 7 osób. Wszystkim skazanym zmniejszono karę do połowy na zasadzie amnestji.

ZE ŚWIATA.

Przyjaźń łotewsko-sowiecka.

RYGA, (Ppr.) „Łatw. Kar." pisze: — nawiązanie dobrosąsiedzkich stosunków z Rosją daje nam wielkie korzyści. Produkcja przemysłu łotewskiego ma zapewniony na długie lata zbyt w Rosji. Pod względem politycznym przyjaźń z Rosją nie grozi żadnem niebezpieczeństwem. Rząd i naród łotewski przekonały się, że bolszewicy sumiennie dotrzymują wziętych na siebie zobowiązań.

Kongres wenerologiczny.

PRAGA, (Plp). 4 XII rozpoczął się w Pradze kongres wenerologiczny, w którym przyjmują udział delegaci Polski, Serbji, Grecji i Bułgarji. Kongres potrwa do 10 go grudnia.

Wznowienie słynnego jarmarku.

MOSKWA, (Plp.) Rząd Sowiecki zarządził wznowienie słynnego jarmarku w Irbicie (na Syberji), na którym to jarmarku są, jak wiadomo, głównie sprzedawane futra i skóry syberyjskie.

Krytyczny stan finansowy Austrji.

WIEDEŃ, (Plpr.) „Fr. Pr." donosi, że stan skarbnicy państwowej jest tak opłakany, iż zachodzi wątpliwość, czy urzędnicy państwowi otrzymają pensję w styczniu.

O rozbrojenie Węgler.

WIEDEŃ, (Plpr.) Rząd rumuński rozpoczął z rządem Jugosławji rokowania co do sposobów uczestnictwa w komisji dla rozbrojenia Węgier. W rokowaniach tych przyjmuje udział i rząd czechosłowacki.

Generałowie carscy uznają sowiety.

Pisma komunistyczne podają wiadomość o nowem „zwycięstwie" bolszewików. Oto generał armji Wrangla, niejaki Słaszczew-Krymskij, wraz z dwoma innymi wyższymi oficerami wrócił z Konstantynopola do Rosji i wystosował odezwę do białogwardyjskich żołnierzy i oficerów, nawołując ich do powrotu do kraju. Generał ów „uznaje" władzę bolszewików i zaklina swych dawnych podwładnych, aby nie dali się brać na lep kapitalistów zachodnich, chcących sprzedać Rosję nieszczęsną.

Opłaty stemplowe w Rosji.

MOSKWA. W związku z otwarciem Banku państwowego ma być wprowadzona w najkrótszym czasie przedrewolucyjna opłata stemplowa (gierbowyj sbor) za wszelkie tranzakcje bankowe. (Pp.)

Sprawa irlandzka.

PARYŻ. (Pat.)—Havas. Donoszą z Londynu, że Lloyd George na wypadek rozbicia rokowań irlandzkich, ma zamiar przedstawić królowi propozycję rozwiązania parlamentu przed 30 stycznia 1922 r.

Rokowania angielsko-francuskie.

BERLIN. (Pat.) Gazety niemieckie donoszą z Paryża, że nota w sprawie moratorjum dla Niemiec już nadeszła do Paryża. Angielski przedstawiciel komisji reparacyjnej Bradbury rozpoczął wczoraj rokowania z przedstawicielami Francji w tej sprawie. Rozstrzygnięcie zapadnie w Paryżu.

Ciągnienie miljonówki

1,603,696

W sobotnim ciągnieniu miljonówki wylosowano № **1,603,696** sprzedany w Warszawie.

TEATR I MUZYKA.

— **Teatr Polski** daje trzy ostatnie przedstawienia „Sułkowskiego" St. Żeromskiego z p. Nowakowskim, doskonałym odtwórcą tytułowej roli.

— **Teatr Powszechny** do czwartku włącznie gra „Kordjana", J. Słowackiego z pp. Grabowską, Mazankiem, Puzyckim i Vorbrodtem w głównych rolach. W piątek wejdzie na repertuar nasze sceny sztuka ludowa ze śpiewami i tańcami p. t. „Karpaccy górale". Reżyseruje J. Cornobis.

— **Koncert S. Barcewicza.** Znakomity artysta **S. Barcewicz** wystąpi w czwartek nadchodzący z koncertem w sali „Lutnia". Program zapowiada: koncert g-moll — Brucha, Suitę — Raffa, Kaprys wiedeński—Kreislera i wiele inn.

Bilety już są do nabycia w kasie sali „Lutnia" od 11—1 i 3—9 w.

Początek koncertu o g. 4 popoł.

Kronika miejska.

GRUDZIEŃ 6 Wtorek.

Dziś — Mikołaja B. W.
Jutro—Ambrożego B. W.

Wschód słońca—8.05
Zachód słońca —3.33

— „Czarna kawa".

Jak się spodziewać należało, urządzana przez Bratnią Pomoc Uniwersytetu naszego „czarna kawa" u Zielonego Sztralla ściągnęła tłumy publiczności.

Raz jeszcze mieliśmy okazję do stwierdzenia, że wszelkie poczynania akademików znajdują oddźwięk w społeczeństwie, a tembardziej gdy chodzi o pomoc niezamożnym studentom.

„Czarna kawa" upłynęła w dość dużej ilości i w bardzo miłym nastroju, do czego bezwątpienia przyczynił się dział koncertowo-kabaretowy.

Rolę conferencier'a z wielkiem powodzeniem pełnił p. Wyrwicz. Jego dowcipne, ostre, a zawsze trafiające w sedno rzeczy powiedzenia wywoływały szczery poklask rozbawionej publiczności.

Prawdziwą, a bardzo miłą niespodzianką dla zebranych było wystąpienie na estradzie reżysera Teatru Polskiego p. Leśniewskiego, który z niepospolitą maestrją wypowiedział parę bardzo udatnych „kawałów".

Wielkiem powodzeniem cieszyły się bajki Hertza oraz inne utwory estradowe wypowiedziane z ekspresją i brawurą przez p. Godlewskiego.

P. Peter odśpiewał kilka muzycznych utworów między innemi „Bajki", wykazując piękny, silny głos i wywołując rzęsiste oklaski. P. Bortnowska z wdziękiem wygłosiła utwór wierszowany. P. Puzycki wypowiedział stylowe „Virtuti Militari", „Kowala" Staffa, „Łzę" oraz zilustrował bardzo plastycznie i z humorem swoje przejście wojskowe. P. Vorbrodt ze swadą wypowiedział „Powrót Taty" i „Trzech Budrysów" (ale nie Mickiewicza) oraz „Wojenkę".

P. Brzeziński, jak zwykle, z uczuciem i wirtuozowstwem odtworzył kilka utworów na skrzypcach.

„Bratnia Pomoc" dobrze zrobiła, przysparzając sobie funduszu, a swym gościom — humoru.

— — *wp.*

— **Powszechne wykłady uniwersyteckie:** We środę, dnia 7-go bm., w sali Śniadeckich, o godzinie 7-ej wieczorem, Prof. Dr. Bronisław Rydzewski wygłosi odczyt p. t. „Wulkany i ich praca". Odczyt ilustrowany będzie przeźroczami.

— **Zjazd felczerski ziemi Wileńskiej** odbędzie się dnia 7 grudnia o godzinie 5 pp. w Wilnie Jagiellońska 10, w lokalu Słowa Wileńskiego. Uprasza się wszystkich kolegów (nek) o łaskawe przybycie.

— **Komitet Budowy Pomnika Mickiewicza** podaje do wiadomości, że gen. Żeligowski pozostaje nadal faktycznym Prezesem Komitetu Mickiewiczowskiego, z którym za pośrednictwem Zarządu pozostawać będzie w ścisłym i nieprzerwanym kontakcie podczas swojej w Wilnie nieobecności. Posiedzeniom plenarnym przewodniczyć będą kolejno obaj wice-prezesi: prof. Ruszczyc i prezes Sejmiku Wileńsko-Trockiego Falewicz. W najbliższych dniach można oczekiwać zwołania plenarnego posiedzenia Komitetu—dla zaprobowania prac Sekcji Finansowej, będących w pełnym biegu, oraz dla zaaprobowania odezwy Komitetu wniesionej już do Prezydjum przed odnośną Sekcję.

— **Walne zebranie Bratniej Pomocy.** Zarząd Bratniej Pomocy powiadamia koleżanki i kolegów, że 7-go grudnia r. b. o godz. 7-ej i pół wieczór w Auli Kolumnowej odbędzie się doroczne walne zebranie Bratniej Pomocy.

Porządek dzienny: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego, 2) Sprawozdanie z działalności Zarządu, 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej. 4) Sprawa powiększenia składek członkowskich, 5) Przyjmowanie w poczet członków T-wa Białorusinów, Rosjan i Litwinów, 6) Zaproszenie Opiekuna, 7) Wybór władz Towarzystwa.

— **Posiedzenie Miejskiej Komisji Rewizyjnej.** Przez wice-prezydenta miasta p. Jana Łokuciewskiego zostało wyznaczone na poniedziałek 5 b.m. o godz. 7 wiecz. w sali Magistratu (Dominikańska 2 pokój 131) posiedzenie Miejskiej Komisji Rewizyjnej, dla obrania prezesa i wyłonienia podkomisji, dla rozpatrzenia sprawy nadużyć w rzeźni miejskiej.

W skład Komisji Rewizyjnej wchodzą Radni p. p. Czarnocki, Klebanów, Lubocki, Nagrodzki, Spiro, Szantyr, Szapiro, Trocki, Umiastowski, Wilczewski, Zwierzyński, Żyłowski, Godwod, Kryszkiewicz, ks. Olszański, Perkowski, Pietraszkiewiczówna, Slusarz i Studnicki.

— **Wycofanie banknotów.** P. K. K. P. przypomina, że wszystkie bilety jej I emisji, a mianowicie:

Mk.	1—z	datą 17 maja 1919 r.
„	5—	„ 17 maja 1919 r.
„	20—	„ 17 maja 1919 r.
„	100—	„ 15 lutego 1919 r.
„	500—	„ 15 styczn. 1919 r.
„	1000—	„ 17 maja 1919 r.

wycofują się z obiegu.

Pierwsze trzy odcinki po mk. 1, 5, 20 przestały już być środkiem płatniczym z dniem 1 października r. b. i wymienione będą przez P. K. K. P. w Warszawie i jej Oddziałach prowincjonalnych na bilety drugiej emisji jeszcze tylko do 31 grudnia r. b. włącznie. Odcinki po marek 100, 500 i 1000 będą przyjmowane powszechnie do zapłaty tylko do 15 grudnia r. b., po tym zaś terminie będą mogły być wymienione jedynie w P. K. K. P. w Warszawie i w 40 jej oddziałach na bilety emisji II tylko do 15 stycznia r. 1922.

Od stycznia 1922 r. dla mk. 1, 5 i 20, a od 16 stycznia 1922 r. dla mk. 100, 500 i 1000 ustaje zupełnie obowiązek wymiany i terminy te w żadnym razie nie będą przedłużone.

— **Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa** podaje do ogólnej wiadomości, iż kasjerzy naszej Agentury, oraz innych Oddziałów Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej w ostatnich czasach zatrzymali wiele przedstawionych do wymiany banknotów po: 50, 100 i 500 dolarów, dochodzących z podrobionych prawdziwych banknotów amerykańskich po 1, 2 i 5 dolar. Przeróbka cyfr i napisów, wykonana sposobami chemicznemi bardzo umiejętnie, jest zupełnie prawie niedostrzegalna dla tego, kto nie zna będących w obiegu typów amerykańskich, a jak wiadomo typów tych jest bardzo dużo. Z tego też powodu niepodobna podać do wiadomości powszechnej opisów cech szczegółowych tych podrobionych pieniędzy.

— **Kursy dokształcające dla rzemieślników.** Departament Oświaty zawiadamia, że organizuje wieczorowe dokształcające Kursy dla ślusarzy, stolarzy, garbarzy, gorzelników, mydlarzy, farbiarzy, drukarzy, zecerów, litografów, szewców i krawców. Zapisy przyjmują się codziennie w lokalu Centrali Chrz. Zw. Zawodowych St.-Jańska 21 od godz. 7—8 wiecz. i w lokalu St-nia Techników od 5 i pół do 7 wiecz. Program i bliższe szczegóły, będą podane na zebraniu słuchaczy Kursów w niedzielę 11 grudnia, w lokalu Centr. Chrz. Zw. Zaw. o godz. 1-szej popoł.

— **Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy** w Wilnie (Zawalna 2) poleca pracodawcom—robotników i robotnice do pracy fabrycznej w najrozmaitszych zawodach, służbę domową męską i żeńską, oficjalistów rolnych i służbę folwarczną, młodocianych praktykantów i terminatorów, niefachowych obojga płci, umysłowych pracowników i pracowniczki (inżynierów, prawników, buchalterów, kasjerów, nauczycieli, biuralistów i maszynistki), pracowników handlowych i przemysłowych.

Zapotrzebowania przyjmują się codziennie pisemne i ustne, w godz. od 9—2 popoł.

Pracodawcy mogą porozumiewać się z kandydatami w Urzędzie w wyznaczonym przez się czasie. Pośrednictwo dla obu stron bez płatne; Urząd udziela prawnych informacji o warunkach zawarcia i ustania umowy pracy oraz o cenach robocizny.

— **„Głos".** W najbliższych dniach zacznie ukazywać się w Warszawie pod redakcją p. Tadeusza Szpotańskiego, b. redaktora „Narodu", tygodnik polityczno społeczny p. t. „Głos". Pismo służyć będzie tym samym wskazaniom ideowym, których wykładnikiem był „Naród".

ŻYCIE GOSPODARCZE.

Giełda warszawska

z dn. 4 XII 1921.

Waluty i dewizy zagraniczne mocniej, z wyjątkiem marki nieuieckiej, która miała dążność wybitnie zniżkową.

Dolary St. Zjedn. — 3650—3550
Funty szterl. — 14350 — 14400
Franki franc. — 250 — 253
Marki niem — 15 — 14,75
Korony szwedzkie — 40
Korony austr. — 49

Zniżka cen węgla.

„Przegl. Wiecz." donosi: W związku z dążeniem do utrzymania cen węgla dla przemysłu na możliwie niskim poziomie, główna dyrekcja państw. zakł. górniczych i hutniczych obniża na grudzień r. b. cenę węgla z państwowej kopalni Brzeszcze na pospółkę, o 3,400 mk. na tonnie, na grube gatunki o 700 mk. na tonnie.

Łącznie z zawieszeniem podatku państwowego od węgla, co zapowiedział p. minister przem. a handlu w Sejmie, zniżka ta dosięgnie dla węgla z Brzeszcz: na pospółkę 5,850 mk. na tonnie, i na grube gatunki 2,350 mk. na tonnie.

Stan finansów Litwy.

KOWNO. (W. A. P.) Przy omawianiu budżetu w Sejmie Kowieńskim przedstawiciel frakcji soc.-dem. Bielinis poddał krytyce finansową i ekonomiczną działalność rządu, wskazał na brak zainteresowania społeczeństwa finansami państwa i oświadczył, że ludność uchyla się od płacenia podatków, koleje dały deficyt, a niepomyślne operacje z lasem przyczyniły się do złego stanu finansów państwa. Kończąc mówca powiedział, iż Ministerjum Skarbu zupełnie nie usprawiedliwiło wziętych na się obowiązków.

Odszkodowania wojenne.

KOWNO. (W. A. P.) W myśl umowy pokojowej z Rosją rząd rosyjski, jak donosi „Litwa", przeznaczył rządowi litewskiemu przez 20 lat po 1000 dziesięcin lasu w miejscowościach położonych bliżej granicy litewskiej, a mianowicie: 1) W obrębie Dźwiny Zachodniej— a) w powiecie Połockim, b) w pow. Witebskim, c) w pow. Wileńskim; 2) W obrębie górnej Wilji i jej dopływów — w pow. Wilejkowskim i Borysowskim; 3) W obrębie Niemna i jego dopływów w pow. Mińskim, Słuckim i Ihumeńskim. Ponieważ według traktatu Rosja zobowiązaną jest dać codziennie po 5.000 dziesięcin lasu, a z pogranicza Litwy może dać tylko 1.000 dziesięcin, przeto wydanie reszty z obszarów północnej Rosji, mianowicie w obrębie Dźwiny Północnej, wzdłuż rzek — Dźwina, Suchona, Jugu, Luza i inne w pow. Wielka Ustiuga.

NOWE KSIĄŻKI.

Szczawiński Z. **Zadania maturalne z matematyki.** Str. 40.

Wobec wielkiej liczby eksternów, zdających egzaminy maturalne, konieczne było wydanie zbioru odpowiednich zadań, by dać możność zorjentowania się w charakterze zadań maturalnych z matematyki. Prof. Z. Szczawiński wydał w tym zbiorku zadania, które były rozwiązywane na egzaminach w przeciągu ostatnich trzech lat, podając jednocześnie ich rozwiązanie wraz z zasadniczemi punktami dyskusyjnemi. Prócz tego dołączono grupę zadań bez rozwiązań do samodzielnego opracowania przez ucznia.

Wydawca P. Narbut. Drukarnia „Lux", Akademicka № 1. Tel. 203. Redaktor Justyn Cywiński.